

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Henryk
Nazwisko: Pyka
Miejsce urodzenia: Grzechynia
Data urodzenia: 17-07-1908
Imię ojca: Michał
Imię matki: Wiktoria
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Relacja z wywiadu przeprowadzonego 04.09.1973 przez Okręgową Komisję Ścigania Zbrodni Hitlerowskich w Krakowie z Henrykiem Pyką, dotycząca jego konspiracyjnej działalności w czasie II wojny światowej. Henryk Pyka w 1941 roku przebywał okresowo w Krakowie. Tam nawiązał kontakt z kapitanem WP ps. "Sroka", od którego otrzymał ulotki. "Sroka" zaproponował Pyce stworzenie oddziału na terenie Grzechyni, jednak do tego nie doszło, gdyż Pyka został aresztowany przez Gestapo na początku kwietnia 1941 roku. Osadzony w Willi "Marysin" w Makowie Podhalańskim, filii zakopiańskiej placówki Gestapo, gdzie został poddany śledztwu. W sierpniu 1941 roku przewieziony do Zakopanego, a w grudniu 1941 roku wcielony do transportu, w ramach którego miał zostać wysłany na front wschodni, do budowy okopów. Henryk Pyka uciekł z tego transportu, ukrywał się w Tarnowie, a potem w Krakowie.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 1/2374 (1/10/149).</p>	<p>zob. też: https://sztetl.org.pl/he/node/48510</p>
<p>Akta śledztwa przeciwko Henrykowi Pyce i innym osobom związanym z organizacją niepodległościową Stanisława Sali. Zatrzymany 21.12.1948 przez PUBP w Wadowicach za współpracę z tą organizacją. W jego domu została przeprowadzona rewizja. Akt oskarżenia przeciwko Pyce sporządził 12.02.1949 oficer śledczy PUBP w Wadowicach Jan Baran. Oskarżony z art. 14 par. 1 Dekretu z 13.06.1946, tj. o udzielenie organizacji Sali pod koniec sierpnia 1948 jednorazowej pomocy finansowej. Sprawa została przekazana do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie, a następnie do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Materiały złożono 16.07.1955 w Wydz. X WUdsBP w Krakowie. Przejrejstrowano 27.10.1968 do nr 1314/III.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 07/1211 (1314/III).</p>	

Akta prokuratorskie nadzoru przeciwko Henrykowi Pyce i innym osobom związanym z organizacją niepodległościową Stanisława Sali. Postanowienie o jego tymczasowym aresztowaniu wydał 27.12.1948 podprokurator WPR w Krakowie Jerzy Pauli. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Akt oskarżenia z 14.02.1949 został zatwierdzony przez prokuratora WPR w Krakowie mjr. Piotra Smolnickiego i przesłany 28.02.1949 do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie, który 08.03.1949 skazał Henryka Pykę na 1 rok więzienia. Od tego wyroku obrońca Pyki, adwokat dr Stanisław Beck wniósł 15.03.1949 skargę rewizyjną do NSW w Warszawie. Postanowieniem z 30.06.1949 NSW utrzymał wyrok WSR w Krakowie w części dotyczącej Henryka Pyki.

Akta o sygn. IPN Kr 111/1933 (Pr II 193/49).

Piotr Smolnicki v. Józef Holender, wiceprokurator WPR w Krakowie, został skazany w 1951 przez NSW na 8 lat więzienia za współpracę z Kripo w gettcie krakowskim i zdegradowany z ppłk. do szeregowca.

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Henrykowi Pyce i innym. Rozprawa Główna odbyła się 07.03.1949. Sąd orzekł w składzie: przewodniczący - kpt. Ludwik Kiełtyka oraz ławnicy - strz. Jerzy Biernat i strz. Zdzisław Pawlak. Wyrokiem WSR w Krakowie z 08.03.1949 skazany na 1 rok więzienia. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Od tego wyroku obrońca Pyki, adwokat dr Stanisław Beck, wniósł 15.03.1949 skargę rewizyjną do NSW w Warszawie. Postanowieniem z 30.06.1949 NSW pozostawił ją bez uwzględnienia. W związku z tym Henryk Pyka skierował do WSR w Krakowie prośbę o warunkowe zawieszenie kary. Na posiedzeniu niejawnym 29.09.1949 WSR w Krakowie postanowił również tę prośbę pozostawić bez uwzględnienia.

Akta o sygn. IPN Kr 110/3508 (Sr 744/49).

Akta nie zawierają informacji o dacie zwolnienia z więzienia.

Charakterystyka nr 139 dot. niepodległościowego oddziału Stanisława Sali, ps. „Chojnicki Janusz”, „Szmid”. Jako uczeń 4 klasy gimnazjum w Osielcu, a zarazem harcerz, zorganizował on początkowo grupę ZHP, tzw. Zastęp Zastępowych, o nazwie „Leśni Ludzie”, w której z inspiracji nauczyciela gimnazjum zorganizował „kącik polityczny”. W skład tej grupy wchodził młodzi chłopcy - uczniowie tegoż gimnazjum. W marcu 1947 grupa zmieniła nazwę na: „Podhalańska Grupa Operacyjna Podziemnego Wojska Polskiego Oddział Józefa Piłsudskiego”. Komendantem organizacji został Stanisław Sala, a jego zastępcą Adam Sasuła ps. „Czarny Leszek”. Organizacja liczyła 8 osób (przez cały okres istnienia 16). W marcu 1948 organizacja ponownie zmieniła nazwę na „Wolność i Sprawiedliwość”. W kwietniu 1948 Sala został aresztowany, jednak udało mu się zbiec z posterunku MO w Makowie Podhalańskim. Po ucieczce zaczął się ukrywać, jednocześnie zorganizował WiS w nowym składzie. Terenem jej działania były powiaty: myślenicki i wadowicki, a także Ząbkowice Śląskie i powiat chrzanowski. Najbardziej spektakularną akcją oddziału była likwidacja funkcjonariusza MO ppor. Mariana Kurdziela 21.08.1948. W marcu 1948 PUBP w Myślenicach wszczął wobec grupy Sali rozpracowanie operacyjne krypt. „Kominiarze”, w którym wykorzystano 3 informatorów o ps.: „Lew”, „Wrona” i „Poprawny”. Ponadto PUBP w Myślenicach i w Wadowicach przeprowadziły przez kilka miesięcy kilkanaście akcji pościgowych. Oddział został rozbity w grudniu 1948. Aresztowano w sumie 15 członków WiS oraz 40 współpracowników, którzy otrzymali wysokie wyroki, z karą śmierci włącznie. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Henryka Pyki, który występuje jako współpracownik tej organizacji.

Akta o sygn. IPN Kr 074/138 (139/X).